

Van Arends tot Promens Care
door: Wim Gelling en Riekus Hartlief

De "Werk en Woonboerderij Peest" een vestiging van Promens Care

Bij binnenkomst van Peest aan de oostzijde staat rechts een opvallende statige boerderij. Deze boerderij was jaren in het bezit van de familie Klimp. Thans is de "Woon-werk Boerderij" hierin gevestigd, een locatie van Promens Care. Wim Gelling en Riekus Hartlief onderzochten de geschiedenis en de voorgeschiedenis van deze boerderij en hun bewoners. Zij bezochten hier voor de archieven van de "Historische Vereniging Norch".

De Historische Vereniging heeft ook het Arendsarchief in haar bezit, het Arendsarchief geeft een ruime inzage in dagelijks leven uit het verleden van Peest.

Uit de gegevens van dit archief blijkt dat de fam. Arends al voor de 17^e eeuw een groot deel van de boerderijen en de daarbij behorende landerijen in hun bezit hadden.

Uit de kadastrale boekhouding van 1832 blijkt tevens dat de woning hoofdweg 20/21 het oudste bekende Arendshuis is.

Het oudste bekende "Arendshuis"

Andere boerderijen en landerijen werden verpacht Hun bezittingen beperkten zich niet tot Peest en omstreken, van de Groninger klei ontvingen zij gelden uit "beklemming"

dit is ongeveer te vergelijken met de erfpacht van tegenwoordig.

Doordat er nog geen banken waren, kon en werd er in de wijde omtrek ook veel geld uitgeleend, wanneer er niet meer aan de afdracht van de rente kon worden voldaan,

werd het beleende toegevoegd aan het Arends bezit .

Perceels namen worden al genoemd in stukken uit 1700/1750, zoals Lange-akker, Grote Goorn-akker, Hooipad-akker, Krans-akker en Vlas-akkers.

Uit de stamboom van de familie is te zien hoe ook andere families bezittingen in Peest en omstreken kregen.

De oudste bekende stamvader is Jan Gers alias Arends (uit een akte 1631)

Verder voor Peest bepalende namen zijn:Hendrik Roelof Arend trouwt in 1736 met Roelfien Gerrits Mulder en krijgen 3 kinderen, nl. Roelof*, Wemeltje** en Annegien.

** Wemeltje trouwt in 1819 met Egbert Pelinck.

*Roelf Arends trouwt in 1840 met Jantje Zuidhof uit Peest en krijgen 4 kinderen waaronder Wemeltje geboren in 1845.

Deze Wemeltje trouwt met Willem Vedder en krijgen 2 kinderen , Annigje en Roelof Annigje trouwt met ds.Hermannus Klimp en krijgen twee kinderen, Nanning Willemen en Wemeltje Frouwke.

Wemeltje trouwt met Piet van Wering

Nanning trouwt met Tonsy Pronk

Hermannes Klimp was naast Dominee benoemd in Norg boer in Peest en bouwde de boerderij nu hoofdweg 23 en momenteel in bezit van Promes Care. Deze statige boerderij valt al op bij het binnen rijden van Peest vanuit het Oosten, het heeft geen typische Drense bouwstijl, maar de Groninger boederijen stijl. De afkomst van Hermannes zal hieraan niet vreemd zijn. (Hellum prov. gr.)

Aan de overzijde van de hoofdweg is een vijver uit gegraven, dit gebeurde na de boerderij brand bij de fam. Klimp , waarbij het verkrijgen van bluswater een groot probleem was.

Uit een kranten artikel uit aug. 1933 blijkt dat het water moest worden aangevoerd vanaf het Oostervoornse diepje, die op grote afstand stroomt.

De brandweer korpsen uit Norg en Assen bestreden de brand onder leiding van Burgemeester Tonckens van Norg.

Rond de vijver werd een “plantsoen” aangelegd, dat vele jaren het visite kaartje van Peest was.

De laatste jaren is het echter wat in verval is geraakt.

Mogelijk kan Promens Care het plantsoen met wandelpaden weer in volle glorie (laten) herstellen.

Historie van Het Schepershoes

(Uit het archief van Wiebe Zorge, kleinzoon van Wiebe Zorge sr.)

Door: Wim Gelling

Het Schepershoes bestaat sinds **1612** en de eerste bewoner was ‘de oude scheper’ ofwel de oude schaapherder die voor de schaapskudde rondom Peest zorgde. Tussen 1612 en 1807 wordt het Schepershoes bewoond door 16 verschillende schaapherders waarover weinig bekend is.

In 1807 wordt het huis bewoond door de schaapherder Jan Brink en zijn ‘marktgenooten van Peest’. Jan Brink bezat drie koeien en zestig schapen en was getrouwd met Antje Berends. Samen kregen ze zeven kinderen.

In 1832 is het huis kadastraal bekend als sectie E no. 330, huis en erf van de Marktgenoten van Peest, groot 0.01.12 ha.

Na betaling van het hoofdgeld voor de Nieuw Hervormde Kerk is in 1836 Alberts Schans de hoofdbewoner van Het Schepershoes. De dan 51-jarige schaapherder is getrouwd met Roelfje Kruims en ze hebben een kind: Grietje. Twee arbeiders, Steven Wever en Jan Kruims, helpen om de boerderij draaiende te houden.

Vanuit het plaatsje Een komt in 1840 schaapherder Gauke Bijma naar Het Schepersshoes. Hij is getrouwd met Aaltje Kramer en ze krijgen vier kinderen.

Gouke Bijma verlaat de boerderij rond 1854 en dan vestigt Jan Meulema zich als schaapherder in Het Schepersshoes. Samen met zijn vrouw Grietien ter Veld krijgen ze twee kinderen. In de jaren zeventig vertrekt het gezin naar een andere boerderij in Peest.

De volgende schaapherder is Klaas Hofman, getrouwd met Trientien Scholte. Zij hebben een dochter, genaamd Grietje, en zijn vermoedelijk in 1879 vertrokken naar Veenhuizen. Het Schepersshoes staat dan op erf 3.

Bij de grondschatting van 1880 is erf 3 eigendom van Westerhof cs Marchien Boer (weduwe van Popke Westerhof). Het perceel heeft nog steeds het kadastrale nummer E 330 en is 0.1.12 ha groot. Volgens de kadastrale legger heeft Wiebe de Boer, schaapherder te Peest, in 1878 het huis overgenomen van de marktgenoten van Peest.

Publieke Veiling ten verzoeke "Afschrift eener acte vanvan de Markegenooten van Peest, verleden voor den Not's Ebbinge Wubben, 27 Janarij 1877", "Perceel Een. In hoogste bod gebragt door en in koop toegewezen aan Wiebe de Boer van beroep Schaapherder wonende te Peest gemeld voor de som van vijfhonderd en Zeventien gulden, die comparerende zulks accepteerde". Volgend de akte koopt Wiebe perceel twee Onderdeel a voor f. 179,-- ;Onderdeel b voor f. 178,-- en Onderdeel c f. 174,--

Volgens de omschrijving van de percelen gaat het om: Perceel Een: Eene behuizinge Erf en grond met hut genaamd de Scheperij, staand en gelegen te Peest, gemeente Norg, kadastraal gemeente Norg, Sectie E nummeo's 330 Huis en Erf groot een are, twaalf centiare, 331, weiland groot zeven are tachtig centiare en 332, Bouwland, groot zestien are twintig centiare.

(Uit voorgaande kan geconcludeerd worden dat de benaming "Schepersshoes" niet overeenkomt met de benaming in de akten, waar sprake is van "Scheperij",)

Uit het bevolkingsregister 1880/1890 blijkt dat Marchien Boer hoofdbewoner is van het huis (Peest 145). Bij haar in wonen schoonzoon Wijbe de Boer en dochter Marchien. Zij krijgen twee kinderen. Tussen 1890 en 1900 wordt het huis vernummerd tot Peest 15. Marchien Boer overlijdt op 20 november 1900. Haar kleindochter Annechien de Boer trouwt met Wiebe

Zorge en het paar blijft voorlopig wonen op erf 3. (Schoon)moeder Marchien de Boer-Westerhof vertrekt in mei **1905** naar erf 8, waar zij op 14 augustus 1907 overlijdt.

De nieuwe bewoners zijn Hendrik Baving, zijn vrouw Jantje Hofman en hun dochter Derkien Baving. In 1906 wordt hun zoon Hendrik Jan Baving geboren. Het gezin vertrekt op 22 april 1914 naar Roden. Vanaf 21 mei 1913 woont Wiebe Zorge jr. (zoon van Wiebe Zorge en Annechien de Boer van erf 8) bij hen in en gaat met het gezin mee naar Roden. Annechien is op 10 maart 1913 in het kraambed overleden.

In 1914 keert Wiebe Zorge sr. als landbouwer met zijn zwager Popke de Boer en zijn zoon Jan Margienus Zorge terug naar erf 3. Op 15 mei 1915 komt Wiebe jr. terug uit Roden en vertrekt 17 januari 1916 naar Groningen. Op 20 september 1918 overlijdt Popke de Boer. Hij is ongehuwd. Wiebe Zorge sr. hertrouwt op 15 juni 1921 met Iemptje Kinds en samen krijgen ze drie kinderen. Willem, Jan en Roelof.

De familie Zorge-Kinds

Wiebe Zorge heeft in 1915 een bouwvergunning gekregen voor zijn *“woonhuis met schuur”* *“Kadastraal bekend gemeente Norg, sectie E, No 331, 330, 332”*, om *“het te bouwen gedeelte te dekken met riet of stroo, waaronder langs zes rijen pannen, evenals het bestaande gebouw.”*

Als Iemtpje als laatste van beide echtelieden in 1972 overlijdt worden Jan en Roelof, conform de afspraken in 1958 eigenaar van de Scheperij.

In 1982 wordt de Scheperij volgens artikel 8, tweede lid, van de Monumentenwet geplaatst op de lijst van beschermde monumenten.

Met de volgende omschrijving van het monument: 19e eeuwse boerderijtje met zijbaander onder deels riet- deels pannengedekt zadeldak; de achtergevel deels met hout bekleed; de

staafankers, windveren; vlechtingen, schoorsteen met bord. Zes- en vierruitvensters, baander- en staldeuren en – venster.

Op het erf een stookhokje onder pannengedekt zadeldakje met lage houten schaapskooi onder deels pannen- deels rietgedekt zadeldak; deuren.”

De broers spannen een procedure aan tegen het opnemen van de Scheperij in de monumentenlijst. Als argumenten worden bouwkundige wijzigingen, nog geplande bouwkundige wijzigingen, belemmering in de bedrijfsvoering en bemoeilijking van de verkoop van de boerderij aangevoerd. Het helpt niet.

In de beschikking wordt de omschrijving gehandhaafd, met als extra toevoeging na “deuren”: “Boerderijtje, stookhok- en schaapskooi van belang uit oogpunt van oudheidkundige en volkskundige waarde”.

Door de deelname aan de sanering (zoals de regeling in de volksmond werd genoemd) van de broers Jan en Roelof, kwam er in 1985 na 375 jaar een einde aan de Scheperij als bedrijfspand voor de landbouw en mocht het alleen nog voor bewoning gebruikt worden.

Bewoners geschiedenis schaapdijk 1

Door Wim Gelling

Bewoners geschiedenis erf 342. later erf 5
Huidig adres Schaapdijk 1 Peest.

Het huis is waarschijnlijk gebouwd in 1790
Er waren meerdere eigenaren van dit
perceel, die ieder een $\frac{1}{8}$ of $\frac{1}{4}$ deel bezaten,
een van de deze eigenaren was Hendrik
Arends, de Fam. Arends had meerdere
bezittingen in Peest.
De eerste bewoner (genoemd in 1807) lijkt
landbouwer Doede Hendriks te zijn.

In 1814 wordt het huis bewoond door Jacob
Martens, in 1822 zijn E.Pelinck gehuwd met

In 1994 betreft de fam. Boersma een andere
woning in Peest. Boersma was de laatste
bewoner die die een boerenbedrijf had op
dit perceel.

Het huis wordt dan verkocht aan de huidige
bewoner.

Voor bovengenoemde woning was een een
kleine boomgaard met appel- en
perenbomen, als deze rijp waren was het
voor ons in de jeugd een sport om door de
heg te glippen en wat fruit mee te nemen.

Wemeltje Arends de bewoners. Ze kregen drie kinderen waaronder een tweeling.

Bij de eerste kadastrale registratie van 1832 staat het huis op naam van de weduwe Hendrik Arends.
Het perceel is 4.40 are groot.

Bij de bevolkings registratie in 1839 woont Jan Weersing afkomstig van Loon en gehuwd met Trijntje Boelens op erf 5. Dit gezin had drie kinderen waarvan twee geboren in Peest. Bij hen in woonden twee zo genoemde mannelijke werkbodes en één vrouwelijke.

Hierna (1850) wordt het gezin Jan Zuidhof gehuwd met Marchje Bezu genoemd als bewoners.

Er worden vijf kinderen geboren. Tevens was er een inwonende zuster van Marchien nl. Wibbigje Er worden drie boerenknechten genoemd waaronder Jan Dokter.

*Jan Dokter huwde met Wibbigje Bezu werden daarna de hoofdbewoners. (volgens het bevolkings register 1870-1880)

Hoewel het niet duidelijk is of Roelf Jans Dokter gehuwd met Jantje Jannes Vos ook op dit perceel hebben gewoond, zijn hun kinderen *Jan en Margien er wel gaan wonen.

De in 1844 geboren dochter Margien , zij trouwt in 1867 met Steven Meelker uit Westervelde en worden de nieuwe bewoners.

De toenmalige bewoners de fam. J.Thijs liet dit oogluikend toe.

Als we om een paar appels vroegen was dat geen probleem. Maar het was spannender om de appels “stiekum” te plukken.

er is nog steeds een boomgaard

Er waren vroeger nog al eens een automobilisten die vanuit Norg komende de bocht verkeerd inschatten en in het achterhuis schaadpijk 1 eindigden.

Nieuwsblad van het Noorden 29 januari 1954

Na een Norgermarkt was er een marktkoopman welke nog niet al zijn fruit

In 1871 wordt het perceel door de heren Pelinck verkocht aan Steven Meelker. De fam. Meelker krijgt drie kinderen , waaronder **Markus geboren in 1886 die trouwt 1913 met Gerdina Gesina Smit uit Exloo. Dit gezin gaat in Exloo wonen.

Steven Meelker overlijdt in 1917 Margien Dokter in 1926.

Dit waren voorlopig de laatste bewoner die (mede) eigenaar van het perceel waren, wel bleef het perceel in bezit van de familie Dokter/Meelker.

De nieuwe bewoners in 1917 werden Albertus Thijs gehuwd met Marchien Arends. Bij hen in woonden arbeider Jan van Ringen gehuwd met Marchien v.d. Spoel.

Ze woonden er 3 jaar en werden in 1920 opgevolgd door Albert Lammerts en Grietje Ottens.

Van 1925 tot 1928 waren Berend Egberts gehuwd met Berendina Boxem.de bewoners.

In 1928 kwamen JanThijs gehuwd met Jantien Snoeying in Peest wonen op dit adres. In 1959 vertrekt de fam. Thijs naar Assen

Hierna komen in 1959 komen van uit Odoorn Tamme Boersma, gehuwd met Tinie Meelker (** dochter van eerder genoemde Markus Meelker) in Peest wonen

had verkocht, die zijn driewieler bestelauto parkeerde in het achterhuis. Met het gevolg dat enkel Peesters nog een tijdje goedkoop fruit konden eten.

Gelukkig viel de persoonlijke schade meestal wel mee.

De driewieler voor hij rechttuit reed

W.G. mei 2016

op de nog steeds in familie bezit zijnde boerderij.

Het Werkhuis door Wim Gelling

Het armenhuis (werkhuis) in Peest.

Om iets te weten te komen over het **armenhuis** te Peest, ben ik weer eens op bezoek gegaan bij de werkgroep bewoners- geschiedenis van de Historische Vereniging Norch.

De bewonersgeschiedenis van het adres Schaapdijk 2, al bekend vanaf 1807, waar later dit toenmalige armenhuis gevestigd was, was vanuit het bevolkingsregister van de voormalige gemeente Norg door de heren **A. Rijks** en **H. Hartlief**, leden van de werkgroep archief van de Historische Vereniging Norch uitgezocht.

In 1807 was het nog geen armenhuis, maar een boerenplaats. Er waren zeven eigenaren, wat kan duiden op een zeer hoge ouderdom van de plaats, die door vererving steeds meer eigenaren kreeg.

Op de boerderij waren in 1807 aanwezig:

1807

Het omcirkelde gebouw is nu Schaapdijk 2 (bestond toen uit 2 gebouwen)

In 1898 wordt het toenmalige huisnummer 132* verandert in 2 *(doorgenummerd vanuit Norg)

Een gezin met een kind en twee werkboden. Veevastel van 2 paarden, 16 koeien en 65 schapen. 7 morgen bouwland, 4 morgen weideland, $11\frac{2}{3}$ hooiland.

Tussen 1807 en 1883 hebben verschillende families op de boerderij gewoond. Volgens de grondschatting in 1880 wordt de boerderij aangeduid als erf 1 sectie E no.877 groot 0.12.10 ha,

In **1883** koopt de diaconie van Norg het huis om er een armenhuis te stichten. De beheerders werden aangesteld door het armenbestuur van Norg. Ze worden vader en moeder genoemd, de andere bewoners worden als verpleegden vermeld.

Het is duidelijk dat tot 1901 steeds verpleegden zijn ondergebracht in het armenhuis. De laatste (?) verpleegde is toen overgebracht naar een ander folio van het bevolkingsregister. Er zijn in die tijd vier verschillende beheerders-echtparen geweest.

De eerste verpleegden waren een weduwe en een ongehuwde vrouw, welke in 1896 is overleden op 34 jarige leeftijd.

Verder 3 kinderen in de leeftijd tussen 7 en 10 jaar. Later worden er andere personen genoemd welke worden verpleegd, steeds zijn er kinderen onder de verpleegden evenals een enkel ouder persoon.

Schaapdijk 2 in 1972 toen bewoond door de fam. Hilbrant Hartlief. De ramen in de zijgevel zijn er ook nu nog.

In 1973 is het huis verkocht door de diaconie. Op het internet was al het onderstaand verhaal te vinden.

Peest

De armenzorg in Norg is goed geregeld, dit komt vooral door dominee Sybren Hellinga. Hij zorgt voor genoeg geld, kleding, eten en werk voor de armlastigen. Ook betaalt de kerk de kosten van de gezondheidszorg. Kinderen uit arme gezinnen krijgen geld van de diaconie om hun schoolboeken te kunnen betalen. Families verkopen hun eigen bezittingen aan de kerk en mogen ze vervolgens weer van de kerk lenen.

Het armenwerkhuis van de hervormde gemeente Norg staat in Peest aan de Schaapdijk 2. Het gebouw is nu een woonhuis, maar aan de ramen in de zijgevel van de schuur is te zien dat het vroeger een armenwerkhuis is geweest. De

bewoners van dit armenwerkhuis werden 'verpleegden' genoemd.

***De Jagershof* van kruidenier tot café van café tot restaurant**

Archiefwerk: Wim Gelling en Riekus Hartlief

Bron: Historische Vereniging Norch

"De Jagershof" anno 2013

Tot 1900 beleefde Peest praktisch geen uitbreiding, de bebouwde kom eindigde aan de oost zijde waar hij nu ook eindigt. Boerderij hoofdweg 11 vormde toen het eind van de bebouwing aan de westzijde. Tussen 1900 en 1930 vond er een uitbreiding plaats met de boerderijen Hoofdweg 9 aan de noordzijde van de Hoofdweg en 8, 10, en een keuterboerderij annex kruidenier en café Hoofdweg 12 aan de zuidzijde van de weg.

James Bosklopper werd in 1920 de eerste eigenaar en was naast boer ook kruidenier eind 1934 vertrok hij, zijn schoonzoon Jan *Marginus Zorge* werd huurder en vestigde er ook een café met verlof A in.

Jan Marginus Zorge vertrok in 1937 naar Norg en *Roelf Haaisma* werd de nieuwe huurder het café werd toen '**Bos en Hei**' genoemd. *Roelf* bleef niet lang, het café werd in 1939 verkocht aan Jan Kooi deze verkocht het 20 jaar later in 1959 aan *Fokke Winter*. *Fokke Winter* bleef tot 1971 eigenaar en deed het over aan *Smit*. *Smit* bleef ook niet lang in 1974 nam *Jaap Spoelder* het van hem over.

Jaap en Lien Spoelder vormden het café om tot een specialiteiten restaurant en noemden het '**De Jagershof**'.

Advertentie Leekstercourant jaargang 1925

Jaap was een echte bourgondier die niet alleen een goede kok was maar wist ook nog zijn klanten op een cabareske manier te bedienen. Na zijn plotselinge dood in 1982 heeft zijn vrouw met dochter *Jacqueline* en dochter's vriend getracht de zaak voort te zetten. Dit lukte niet, de ziel was eruit in 1983 is dit geëindigd met een bankroet.

Henk Poots kocht het en maakte er, na een grondige renovatie van het bedrijfsgedeelte, weer een café van. *Henk* was van origine een zeeman en naar eigen zeggen een zwabber, hij mocht graag stappen en wat hij dan ook regelmatig deed. Uiteindelijk werd de hunkering tot zwerven hem te groot en is hij weer de wijde wereld ingetrokken.

In 1989 werden **Joop en Christel Steijvers** eigenaar van '*De Jagershof*' en maakten er weer een restaurant van. De basisvorm toont nog veel overeenkomst met '*De Jagershof*' van *Jaap Spoelder*. Het uiterlijk van de buiten en binnenzijde is drastisch veranderd en geheel in de stijl van *Joop* en *Christel* aangepast.

Joop en Christel hebben zich helemaal op restaurant gebeuren toegelegd en tot op heden met succes.

PEEST gem. Norg

Uit de hand te huur

EENE BEHUIZING

met plm. 50 Are bijgelegen groen en bouwland te Peest

De behuizing, voorzien van elec-
trisch licht, bevat, kruidenierswin-
kel, zaal, kamer, keuken en
gebruiksruimte, w.i. stalling voor 5
koeien en paardenstal.

Te bevragen bij den eigenaar,
de heer Js. BOSKLOPPER te Nw.-
Roden, Gem. Roden.

G. D. BOSWIJK.
Notaris te Roden.

Advertentie Leekstercourant jaargang 1937 (reconstructie)

INWIJDING

CAFE „BOS EN HEI”

PEEST.

ZONDAG 13 JUNI a.s.
PRACHT MUZIEK.

Aanbevelend.

R. HAAISMA.

Advertentie Leekstercourant jaargang 1937 (reconstructie)

Toneel in de winter bij Henk Poots

Nu met gedekte tafels bij Joop en Christel

Erf 6

**bewonersgeschiedenis erf 6, E374* nu hoofdweg 17, Peest
door: Wim Gelling en Riekus Hartlief**

In 1807 woont hier Jannes Reijnders, boer, gehuwd en vier kinderen, 1 werkbode, 2 paarden, 9 koeien en 36 schapen. Huis en hof zijn eigendom van, Fledderus op de Smilde (half), Jannes Reinders (kwart) en Wilm Meulman op de Schelfhorst (Paterswolde) voor een kwart. Bij het plan voor het hoofdgeld NH kerk van 1822 wordt J.R. Vos genoemd. Dit duidt er op dat Jannes een zoon moet zijn van Reinder (Vos??). (of Reinder Stevens, zich later noemende Vos).(of Jannes Reinders heeft zelf de naam Vos aangenomen). Bij hetzelfde hoofdgeld wordt in 1828 vermeld: Wed. J. Vos. Bij de eerste kadastrale registratie in 1832 staat huis en erf 6 op naam van Vos en cons. wed. Jannes Reinders

In 1835 wordt nog de wed. J.R. Vos genoemd.

In 1936 komt Jac. Greving,

Bij de bevolkingsregistratie van 1839, wordt vermeld Greving, Jacob, 39 jaar geboren te Vries, landbouwer, gehuwd met Grietje Vos, 33 jaar, geboren te Peest.

Jacob Greven vertrekt later naar het nieuwe huis aan de Langelaan.

Roelf Kause (23) uit Zevenhuizen, Harm Bakker (14) uit Peize en Tjitske Rodenboog (16) uit Zevenhuizen waren de werkboden.

In 1840 bij het Hoofdgeld NH kerk, J. Grevink, en in 1849 W. Kruims.

Het bevolkingsregister 1850/1860 vermeldt achtereenvolgens:

Willem Kruims, arbeider, geboren in Donderen, arbeider, gehuwd met Hendrikje Ploeg geboren te Tolbert, koopvrouw. Kinderen: Jan, Roelf en Aaltje.

Dit gezin is tussen 1850 en 1860 elders in de gemeente Norg gaan wonen.

Daarna neemt het gezin van Roelf Martens het huis op erf 6. Ook eigenaar??

Roelf Martens is landbouwer en geboren in juni 1790 te Westervelde, gehuwd met Hillechien Stel, geboren 17 oktober 1782 te Lieveren.

Kinderen: -Hendrik,-Harmtien,-Jantien,-Marchien

Op 6 juli 1861 trouwt Harmtien met Egbert Zuidhof, geboren 17 oktober 1813 te Norg, Egbert komt dan bij de familie Martens inwonen.

Hillechien Stel overlijdt in 1868 en dochter Harmtien in 1869.

Tussen 1870 en 1880 heeft erf 6 huis no. Peest 137.

Hendrik Martens blijft alleen achter. Hij zou er nog circa 15 jaar alleen wonen en overlijdt tenslotte op 3 juni 1889.

Inmiddels was op 21 mei 1888 het gezin van Harm Kok, geboren 5 maart 1851 te Wanneperveen en landbouwer van beroep bij Hendrik Martens ingetrokken. Hij kwam van Smilde en was gehuwd met Aaltje Luten, geboren 5 september 1858 te Nijeveen.

Kinderen: -Arend,-Jan,-Hilbert,-Harm,

Het gezin wordt op 24 mei 1892 uitgeschreven naar Vries.

Op 29 april 1892 komt de familie Leupen uit Anloo naar erf 6.

Jan Leupen, weduwnaar, is geboren op 15 augustus 1834 te Anloo en wever van beroep.

Hij heeft de volgende kinderen:-Evert en -Willem,

Evert trouwt op 15 juni 1893 met Grietje Joldertsma, geboren 8 september 1861 te Norg.

Op 4 augustus 1893 wordt hun dochter Lammechien geboren.

Jan Leupen overlijdt op 26 november 1893.

Het gezin van Evert Leupen vertrekt op 25 april 1895 naar Vries. Op 15 mei 1895 wordt het huis betrokken door de weduwnaar Hendrik Odding (afkomstig van erf Klimp).

Bij hem in wonen zijn zoon Thiem, landbouwer en diens vrouw Margje Zuidhof. Hendrik Odding overlijdt op 21 oktober 1899.

Thiem en Margje vertrekken in mei 1908.

Op 12 mei 1908 komt het gezin van Wiebe Zorge over van erf 8 Hij is gehuwd met Annechien de Boer. Zij krijgen in erf 6 de volgende kinderen:

- Jan Margienus geboren 12 juli 1909

- Wiebe geboren 2 maart 1913.

Hun moeder overlijdt op 10 maart 1913. Het gezin Zorge vertrekt omstreeks mei 1914 naar erf 3.

Daarna komt op 22 mei 1914 uit Vries het gezin van Harm Holt, geboren 13 oktober 1859 te Rolde, landbouwer, gehuwd met Arendje Strijk, geboren 5 december 1862 te Assen

Het gezin is vermoedelijk in mei 1920 verhuisd naar elders in de gemeente Norg.

In mei 1920 komt van erf 5 over, het gezin van Albertus Thijs en Marchien Arends

Het gezin verhuist op 14 april 1926 naar Donderen

De opvolger is Albert Lammers, landbouwer, gehuwd met Grietje Martens, eveneens afkomstig van erf 5 . Zij hadden drie kinderen en in erf 6 worden nog geboren:

Roelof op 15 november 1929 en Marchien op 27 november 1931. Het gezin vertrekt op 25 april 1932 naar Taarlo.

Dan komt op 28 april vanuit Zeijen het gezin van Gerrit Emmens, landbouwer, geboren 17 augustus 1903 te Vries, gehuwd met Jantien Huizing, geboren 23 augustus 1904 te Vries.

Kinderen uit dit huwelijk: -Jan ,-Roelof ,-Marchien

Gerrit Emmens, was naast boer, voordat de k.i. (kunstmatige inseminatie) werd toegepast de “bol” houder in Peest. (hier was de dekstier gestald.)

Nagenoeg alle boeren uit Peest lieten hier hun tochtige koe dekken

Roelof getrouwd met Fennie Ensing was de laatste bewoner die nog een boeren bedrijf uitoefende.

Erf 8

bewonersgeschiedenis erf 8, huis no. 132* nu hoofdweg 16, Peest
door: Wim Gelling en Riekus Hartlief

* Huis no.132, omdat in vroegere tijden de nummering vanuit Norg begon.

Om de geschiedenis van een woning (erf) te kunnen vinden, moet er gezocht worden in de kerkregisters (1600-1811). In 1810 werd Holland ingelijfd door het Franse keizerrijk. Om op uniforme wijze belasting te kunnen heffen werd toen het kadaster op Franse wijze in gebruik genomen. Vanaf 1811 zijn hieruit een groot aantal gegevens te halen.

Het erf 8

Bij de grondschatting in 1630 werd erf 8 al genoemd. Dit was een perceel met vele eigenaren, waarbij het niet direct duidelijk is wie daarvan de bewoners waren.

Wel is bekend dat de bebouwing (boerderij) niet gelijk is aan de boerderij die nu op het perceel erf 8 staat. Deze laatste is gebouwd in 1845.

De gebinten uit de oude boerderij zijn hergebruikt en waarschijnlijk nog aanwezig in de huidige woning.
Het schuurtje achter de woning werd gebruikt als schaapskooi, voor brandsrof opslag en als bergplaats voor gereedschappen en werktuigen.
Het eerste gebouw stond meer naar het Noord Oosten in de richting van de huidige brink.

Terug te vinden namen in het kerkregister van Norg en betrekking hebben op erf 8 zijn:

In 1630 Egbert Jacobs, die werd opgevolgd door (zoon) Jan Jacobs tot 1694

Hierna weer een Jan Jacobs (kleinzoon?) van de genoemde Egbert Jacobs.

In 1742 Berend Hofsteenge

Van 1754 – 1774 Hendrik Jans (tot)

1774 – 1784 Doe Hendriks

1784 – 1794 Jan Hendriks

1794 – 1807 Jan Hendriks en consorten (eigenaren)

1807 – 1832 Erven Jan Hendriks Lovise, Hendrik was getrouwd met Hendrikje Harms

1832 – 1850 Andries Derks Homan getrouwd met Marregien Jans Lovise (dochter van Hendrik en Hendrikje.)

1850 – 1870 Hendrik Lovise getrouwd met Willemtien Geertsema

1870 – 1880 Jan Lovise getrouwd met Henderkien Boelens

1880 – 1908 Hendrik van Veen eerst getrouwd met Hillechien koops en na diens overlijden met Jantje Boelens

1908 - 1929 Lambertus gelling Egbertien koops

1929 - 1935 Jacob Bosma gehuwd met Margje Abels

1935 - 1945 Harm Dijkstra en Harmtje Gerrits

Vanaf 1945 kwamen Hendrik Hartlief getrouwd met Trientje Lodewijks in Peest wonen op Hoofdweg 16.

Het perceel was toen nog steeds in eigendom van de familie Lovise.

In 1972 werd de familie Hartlief eigenaar. Dit was de laatste familie die het perceel gebruikte als boerderij. In 1994 verkocht de familie Hartlief de boerderij aan de huidige bewoners.

Hoofdweg 16 in de negentiger jaren, met een kalverkampje.

Een leuke bijvangst tijdens het onderzoek: Een aantekening uit het geboorte register.

*Den 4 Dec: is gedoopt Udegijn, dochter van Steven Tees en
Auntjen Gerrits, woonachtig te Ndy.
Te zamen 10 kinderen; 3 zonen en 7 dochters.*

Erf 349

bewonersgeschiedenis , erf 349, huidig adres Brinkweg 1 , Peest

door: Wim Gelling en Riekus Hartlief

De boerderij is volgens de, in de bovenste kozijnbalk van de deur aan de voorzijde van het woonhuis gekerfde getallen, gebouwd in 1681. Naast het jaartal zijn de initialen A.H. te zien.

(A ☼ H 1681)

Na bestudering van het kerkregister blijkt dat er soms meerdere eigenaren zijn geweest, wat het vaststellen van wie 1682 tot 1811 de bewoners waren bemoeilijkt.

Uit gegevens van de E.Pelinck, welke zich bevinden in het archief van de historische vereniging Norch zijn een aantal namen te herleiden.

De initialen, A.H. doen vermoeden dat Albert Harders het huis heeft laten bouwen.

De fam. Harders was een vermogende familie, voorkomende in verschillende dingspelen in Drenthe.

Jan Harders uit Anreep was Ette. (Ette is een lid van de Etstoel, het gerechtshof van vroeger in Drenthe)

Er wordt nog getwijfeld of A.H. niet Albert Hendriks moet zijn, omdat een baktrog van 1300 is gevonden bij zijn dochter gehuwd met bakker Fledderus uit Zeijen. (fam . Fledderus zijn ook bewoners geweest van erf 349.)

In 1742 is met enige zekerheid te zeggen dat Jannes Roelofs en vrouw Grietie de bewoners zijn.

Uit de aantekeningen van Pelinck blijkt dat er veel aan-en verkopen van waardelen hebben plaats gehad in Peest, ook wordt daarbij erf 349 genoemd.

In 1754 lijkt Albert Jans de bewoner te zijn, In 1774 wordt nog steeds deze naam genoemd, alhoewel in 1764 Alberts Jannes staat vermeld, zou best dezelfde persoon kunnen zijn. (een verschrijving in het register?)

Jan Alberts is de bewoner in 1784 , deze trouwt in 1785 met Jantje Jans.

In 1807 waren A. ten Oever, J.ten Oever en Grieten ten Oever eigenaren en de bewoner was waarschijnlijk Jan Alberts, Jan Alberts was dokter van beroep, later nam hij de naam Dokter als familienaam aan.

Deze laatste wordt in 1816 ook als eigenaar genoemd.

In 1838 komt Roelf Dokter die in 1830 op 37 jarige leeftijd is getrouwd met Jantje Vos 24 jaar oud in beeld als bewoners, Jantje Vos wordt in 1864 weduwe en staat in 1870 nog als bewoonster genoemd. In 1865 trouwt Jan Dokter met Wibbechien Bezu en staan in 1880 als de bewoners vermeld.

Dochter Grietje trouwt in 1897 met Jan Fledderus zoon van bakker Jacob Fledderus uit Vries. In het achterhuis van

de boerderij is een steen waarin de letters JF - GD 1897 zijn gekrast. Het is niet geheel duidelijk of deze ook de hoofdbewoners werden omdat ook weduwnaar Jan Dokter dan nog wordt vermeld.

1903: Hendrik Baving en Tijtje Stenveld zijn de bewoners deze worden in 1906 opgevolgd door Fedde Jolke Rijmsma getrouwd met Marchien Stevens.

Hierna komt het perceel 394 oftewel Brinkweg 1 in bezit van de familie Soegies.

In 1912 Overlijdt Jan Soegies weduwnaar van Jantje Knecht, hij woonde daar samen met zijn zoon Hendrik Soegies getrouwd met Roelfien Popken. Uit dit huwelijk is zoon Jan een van de kinderen hij huwt met Jantje Warners en neemt de boerderij over.

De voorzijde van Brinkweg 1

Tot op heden is (2017) wordt het huis nog bewoond door een van de kinderen van Jan en Jantje.

De boerderij heeft nu alleen nog de bestemming woonhuis.

De achterzijde van Brinkweg 1

Erf 4a. (nieuwe wevershuis) Hoofdweg 13
bewonersgeschiedenis erf hoofdweg 13, Peest
door: Wim Gelling en Riekus Hartlief

**Uit het archief van de historische vereniging Norch.
Opgemaakt door Albert Rijks
Bewerkt door Wim Gelling.**

Naast erf 4 is 1816 en 1826 een nieuw huis gebouwd, welke in 1832 kadastraal bekend op als E 376, 0.12.10 ha. groot. Het huis en erf staan op naam van Roebert Roelofs Roelink, met zijn gezin afkomstig van erf 4. Grietje Jans Zuidhof is overleden 1 augustus 1827.

In 1839 woont hier op no.83 Roebert Rolink 55 jr geboren te Norg, weduwnaar, met zijn beide dochters waarvan Aaltien op 18 mei 1839 is getrouwd met Arend Rodenboog, arbeider, geboren 12 augustus 1809 te Zevenhuizen. Bij hen in wonen twee weversknechten, te weten Harm Zal, 21 jaar en Harm Manders, beiden afkomstig uit Nordhorn in het Graafschap Bentheim. Tussen 1850 en 1860 staat erf 4a geregistreerd als 108 (79a!) en 108a.

In 1849 woont de koopman Tjerk Jelkema met twee zussen in 108. Zij waren afkomstig uit Friesland of Groningen. Ze zijn vertrokken naar Vries. Daarna is dit gedeelte onbewoond en vervolgens betrokken door Roelf Hommes, arbeider geboren 25 februari 1823 te Roden en zijn vrouw Aaltjen Vogelzang geboren 11 januari 1824 te Roden. Roelf Hommes is op 28 juli 1852 overleden. In het gedeelte 108a overlijdt Roebert Rolink op 31 mei 1858.

Vanuit Ermelo komt op 3 november 1859 in 108(a) het gezin van Gerrit Brummel, geboren 25 november 1820 te Doornspijk, arbeider, gehuwd met Hendrikje Kamerman, geboren 28 juli 1817 te Nunspeet. Kinderen:

Hendrik geboren oktober 1844 te Nunspeet (getrouwd met Johanna Smit, geboren 28 november 1830 te Tilburg)
Gerrigje geboren 6 december 1848 te Nunspeet

Hendrikje geboren 5 augustus 1851 te Nunspeet
Arendje geboren 19 maart 1857 te Nunspeet
Berendine geboren 2 oktober 1860 te Peest

Na 1860 is no. 108 mede betrokken door het gezin (4 personen) van de ex-schaapherder Gouke Bijma, afkomstig van erf 3. Hoewel hij nog maar 45 jaar is, oefent hij geen beroep meer uit. Gouke Bijma overlijdt op 17 april 1862 . Wellicht was hij reeds langer ziek en daardoor arbeidsongeschikt.

Zijn vrouw en de dochters Rika en Grietien verkassen vervolgens na 1872 naar erf 4 (Peest 134).

Na 1870 staat het erf geregistreerd als Peest no. 135.

Nadat Gerrit Brummel is vertrokken wordt dit gedeelte van het huis betrokken door het gezin van Jan Meulema, arbeider en ex-schaapherder van erf 3.

Zij vertrekken vanaf 1877 naar Roden.

Bij de herziene grondschatting van 1880 staat erf 4a op naam van Egbert Zuidhof te Westervelde.

Vanaf die tijd woont in het gedeelte Peest no. 135 het gezin van Johannes Danker, landbouwer, geboren 4 januari 1836 te Norg, zoon van Berend Danker en Jantien ten Oever van erf 12 en zijn vrouw Trijntje Brouwer geboren 25 februari 1850 te Westervelde, dochter van Geert Brouwer en Henderkien Hulzebosch.

Kinderen uit dit huwelijk:

Berend geboren 13 januari 1879
Hendrikje geboren 13 augustus 1881
Geert geboren 13 februari 1884
Jantje geboren 31 januari 1887

Het andere gedeelte van het huis (Peest 136) wordt bewoond door het gezin van Engbert Tienkamp, klompmaker van beroep. Hij is geboren op 24 juli 1852 in Eelde en gehuwd met Trientje Kuipers, geboren 7 november 1848 te Norg. Kinderen:

Markus geboren 13 oktober 1874 te Vries
Geertien geboren 23 januari 1877 te Norg

Engbert Tienkamp vertrekt na enige jaren naar erf 3 en wordt opgevolgd door het gezin van

Bareld Barelds, geboren 10 juni 1844 te Norg, gehuwd met Grietje Holt, geboren 4 maart 1852 te Rolde. Kinderen:

Margien geboren 9 april 1879 te Rolde
Doede geboren 8 september 1882 te Norg
Hendrik geboren 9 januari 1887 te Norg.
Engbert geboren 1 augustus 1880 te Norg

Ook dit gezin is voor 1880 weer vertrokken

In het gedeelte Peest 135 (omgenummerd tot Peest 4) woont na 1990 nog steeds Johannes Danker. De oudste zoon Berend is melkmenner geworden en dochter

Hendrikje verblijft vanaf 1890 enige tijd in Veenhuizen II.

Er hebben nog enige tijd niet verwante lieden bij hen ingewoond, waaronder een Rus, genaamd Ludwig Emp?????. En ene Geert Moerkerken geboren in Deventer, in 1890 vertrokken naar Transvaal (Afrika).

Op 12 maart 1892 wordt nog een dochter, Arendina Alberta geboren.

Johannes Danker op 31 maart 1895 overleden. Op 1 juni 1896 komt de moeder van Trijntje Brouwer, Hendrikje Hulsebosch, geboren 16 juli 1817 bij haar dochter inwonen.

In het gedeelte Peest 136 is bij de familie Barelds zoon Doede op 28 april 1890 overleden.

Het gezin vertrekt kort daarna uit Peest .

Op 20 juni 1892 komt Roelf Zuidhof van erf 4 in Peest 136 wonen.

Wellicht dat het oude wevershuisje onbewoonbaar is geworden, het is namelijk twee jaar later afgebroken. Hij is uiteindelijk ook voor 1900 vertrokken.

Op 4 april 1903 komt vanuit Eelde, Walter Willem Hartlief, landbouwer, hij is op 3 mei 1902 getrouwd met Hendrikje Danker, dochter van Trijntje Brouwer. Zij krijgen in Peest de volgende kinderen:

Jan geboren 21 april 1903, overleden 2 september 1903

Trientje geboren 4 juni 1904

Jan Gerrit geboren 5 mei 1906

Op 17 maart 1909 komen uit Peize, Geert, Marcus en Hendrik Pieters, timmerlieden en neven van Walter Willem Hartlief.

Ook heeft er van oktober 1915 tot december 1916 nog een zekere Abel van de Zwaag gewoond.

Hij was afkomstig uit Groningerland.

Walter Willem en Hedrikje zouden nog twee kinderen krijgen:

Johannes geboren 27 maart 1913

Hendrik geboren 2 december 1920.

Trijntje Brouwer overlijdt op 29 januari 1936. Op 4 februari 1936 komt uit Grolloo, Hendrik Jan Hartlief, geboren 21 april 1935.

Erf 4a is vernummerd tot Peest no. 12.

Johannes getrouwd met Douwina Ritsema heeft later de boerderij overgenomen, zij krijgen vijf kinderen er worden twee zoons en drie dochter geboren. Het huis is omstreeks 1960 nog een keer verbouwd.

Nadat Johannes en zijn vrouw naar Norg zijn vertrokken, is het erf niet meer in gebruik als boeren bedrijf.

Herinnering Wim Gelling:

Ik was (ben) bevriend met twee kleinzonen van Wouter Willem en Hendrikje. We kwamen wel eens over de vloer bij in de volksmond geheten “aol Hinderkie” Hartlief.

Wat mij daarbij altijd is bijgebleven is de tortelduiven huis boven gangdeur met daarin twee koerende torteldujfjes.

Uit het archief van de historische vereniging Norch.

Opgemaakt door Albert Rijks

Bewerkt door Wim Gelling.

Peest131 Erf 12 Hoofdweg 11 Peest

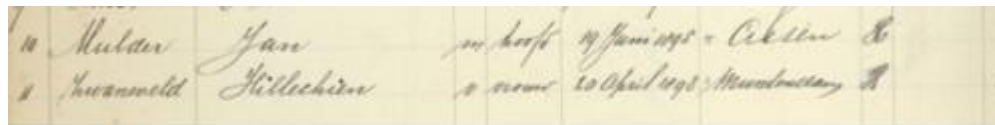

In de voorgevel van het woonhuis bevindt zich een gevel anker met het jaartal 1849. (kan ook 1947 zijn, getal is moeilijk te lezen door de tand des tijds)

- 1850- Arend Harms Rodenboog uit Zevenhuizen in 1939 gehuwd met Aaltje Rolinck uit Peest. In de registers is Aaltje Rolinck, ook zonder c vermeld.
- 1865 (Rolink),
Arend Rodenboog vertrekt 1865 naar Rolde
- 1866 Jacob Westerhof gehuwd met Jantje Boelens zijn de tijdelijke bewoners.

- 1868 Obbe Heukers gehuwd met Harmina Jager vertrekken in 1869 naar Vries
Zijn Reinder Kuipers en Derkien Belga al de nieuwe bewoners geworden.
- 1872 vertrekken naar Roden in 1872
- 1880-1890 Roelf Riesing gehuwd met Hillegien Rieks zijn dan de nieuwe bewoners. In
1875
wordt dochter Hillegien geboren.
- 1891 In deze tijd zijn de broers Henderikus en Jan Rijks (gekomen van erf 7) er
komen wonen.
- 1895 Hendrikus overlijdt op 25 november, Roelfien Hofman komt als huishoudster
in 1894 overlijdt Jan zoon van Roelfien, vader onbekent.
Jan Rijks en Roelfien Hofman vertrekken naar Norg.
- 1898 Jan de Lange en Grietje Eitens komen vanuit Vries naar Peest.
In 1898 vertrekken ze weer en gaan naar Rolde.
Weduwnaar Albert Bruins, vader van 4 kinderen, komt met zijn vader Jan
vanuit Rolde naar erf 12
- 1903 Jan overlijdt in 1899 op 81 jarige leeftijd
- 1908 Berend Danker trouwt met dochter Marchien, zoon Albert Danker wordt
1927 geboren.
Albert Bruins vertrekt met gezin en wordt opgevolgd door Jan Dekker
gehuwd met Jantien Alting gekomen vanuit Assen.
De familie Dekker gaat in Rolde wonen, Jan Mulder en Hillechien
Zwaneveld komen vanuit Laaghalen naar Peest.

19--*

- 1962 De fam. Mulder vertrekt, Roelof Reinders gehuwd met Jantje Geerts komen
er
- 1963 wonen, er worden twee dochters geboren.
De Roelof en Jantje vertrekken naar Nieuwe Pekela, het huis is hierna ca. 1
jaar onbewoond geweest.
- 1993 De fam. Barkhuis komt vanuit Witten naar Assen. (Berend en Annie) naast
landbouwer is Berend ook varkenshouder, met een beer. (mannetjes varken).
- 1998 Berend is een der medeoprichters van Dorpsbelangen Peest en is jarenlang
Voorzitter van deze club geweest. Het echtpaar Barkhuis heeft 3 zonen en 1
dochter.

De fam. Barkhuis gaat in Norg wonen.
De fam. Koekoek betreft het huis en blijft er tot 1998.
De nieuwe bewoners zijn geen landbouwer meer.

*Het (nog) niet gelukt om de juiste datum te vinden van het betrekken van de woning door Roelof Reinders en Jantje. Mogelijk kan een bezoeker van deze site ons hiermee helpen.

W.G.

Bewoners geschiedenis Brinkweg 3
Door Wim Gelling

Perceel E 145 nu Brinkweg 3

Gegevens historische vereniging Norch. (H.hartlief)

Dit huis is in 1843 gebouwd in opdracht van de markgenoten van Peest.

De eerste bewoners waren Berend Danker geboren in 1799 te Midlaren en zijn vrouw Jantje ten Oever geboren in 1806 te Rolde.

Ze krijgen vier kinderen, Marchien geboren 1894, Henderkien 1896, Arend Albertus 1899 en **Albertus** 1906.

Dochter Marchien overlijdt in 1912 op 17 jarige leeftijd.

Henderkien trouwt in 1920 met Boele Geerts uit Eelde en gaat in Assen wonen.

Kinderen, twee zoons geboren in Rolde , **Arend en Johannes**. In Peest kwam later dochter Jantien ter wereld.

Berend overlijdt in 1876, Jantje in 1889

Johannes trouwt in 1878 met de 14 jaar jongere **Trijntje Brouwer** uit Westervelde en gaan inwonen bij de moeder van Johannes.

Ze krijgen vier kinderen, Berend, Hendrik, Geert en Jantje.

Als Johannes in 1895 overlijdt , wordt Trijntje de hoofdbewoonster.

Arend Danker (geboren 1833) trouwt in 1864 met Hindirkien Noordhof komende vanuit Vries, welke mogelijk een tijdje in Peest heeft gewoond .(is in 1858 in Norg ingeschreven)

Ze krijgen twee dochters Hendrika geboren in 1864 deze trouwt in 1889 met Lammert Niemeier uit Vries, ze overlijdt in 1895 te Donderen.

Dochter Hindirkien geboren in 1868 trouwt in 1893 met **Jan Smeenge** uit Rolde en worden de hoofdbewoners.

Hindirkien overlijdt in 1907, Jan in 1936.

Arend Albertus trouwt in 1920 met Fennigje Noord uit Vries (Zeijen) in bouwt zijn eigen boerderij in Peest nu hoofdweg 8

Albertus trouwt in 1932 met Roelfien Lammers oud 26 jaar uit Donderen en worden de hoofdbewoners.

Albertus, **Bertus** in de volksmond, is boer, imker en jager. Het gezin blijft kinderloos.

Neef Hendrik wordt hulp op de boerderij.

In 1989 vertrekken Bertus en Roelfien naar Norg en wordt het huis waarin geen boeren beroep meer wordt ugeoefend verkocht aan **Jaap Burema** uit Zeijen. Deze blijft hier tot zijn overlijden in 2017 wonen.

Johannes Dankert
oud dertienentwintig jaar, van beroep landbouwer, wonende
te Peest _____, in de gemeente Moryn _____
die verklaarde dat zijne echtgenote Trientje Brouwe
Zonder beroep, mede wonende te Peest _____
den dertienden dezer maand Januarij, des namiddags te
drie _____ uren, ten huize van hetz. conparant _____
bevallen is van een kind van het manne lijk geslacht, aan hetwelk hij den voornaam
gaf van Berend _____

Oorlogswoningen

Woningen gebouwd tussen 1940 en 1945

Tijdens de tweede wereldoorlog, hebben de Duitsers geprobeerd een vliegveld aan te leggen in Peest. Voor de manschappen werden een groot aantal gebouwen gebouwd. Deze zijn in de laatste dagen van de oorlog m.b.v. vliegtuigbommen vernietigd.

Ook zijn er een aantal gebouwen blijven bestaan, dit waren geen woningen, maar zijn later omgebouwd tot woonhuis. Deze huizen worden gekenmerkt door de dikke muren (ca.

6- Konijnenschuur: Nu Zuidveldigerweg 3
 Dit gebouw werd omgebouwd tot een dubbele woning, de eerste bewoners waren de fam. De Groot en Spielman. De woning is later verbouwd door de fam. Timmer tot een woning voor één gezin. Zij hebben er tot ca. 1982 gewoond. Hierna kwam de fam. Hatzmann, in 1987 betrokken Klaas en Hennie Boelens de woning, daarna gingen er enige

60 cm breed)

Het beste te zien aan de brede vensterbanken.

1-

De kleine brandweer kazerne, aan het eind/begin van de startbaan.

Nu Oude Norgerweg 2.

De eerste bewoners was de fam. Geerts, deze was landbouwer, tot een noodlottig bedrijfsongeval.

Hierna werd de hr. Geerts omgeschoold tot verkoper van kleding en stoffen.

Hij ging met paard en (omgebouwde) wagen bij de klanten langs.

Naderhand vertrokken ze naar Norg waar zij vanuit een winkel hun waren verkochten.

De nieuwe bewoners werden de fam. Achilles.

2 –

Radio peilstation: nu Brinkstukken 2

Werd door Geert Vos getrouwd met Bets de Zeeuw omgebouwd tot woning.

Deze vertrok later (1952) naar het waterpomp station (zie 6) Hierna kwamen Henderik Venekamp en Aaltje Hartlief er wonen.

Toen deze in 1958 vertrokken naar langelaan 2, werd de woning als zomerhuis gebruikt o.a. door de fam. Bapecheck en fam. Divon.

Sinds vele jaren wordt het weer als vaste bewoning gebruikt.

3 -

Generator huisje: Schaapdijk

Na de oorlog in gebruik voor opslag bij de boerderij schaapdijk 4. De huidige eigenaren hebben het verbouwd tot een Bed en Breakfast huisje.

nazaten van hen er wonen.

Deze vertrokken later naar Assen. Het huis wordt nog steeds bewoond.

7-

Telefoon centrale: Nu hoofdweg 2 en 4

De eerste bewoners van Hoofdweg 2 was de fam. Boerhof.

Bij het huis was een vijver, waarin o.a. Otters werden werden gehouden. Er ontsnapte nog wel eens een otter, deze zwom dan in het nabijgelegen Westerveen.

Hoofdweg 4, Eerste bewoners de fam. Biesman, daarna Gerrit Emmens en Jantje Huizing komende vanaf de boerderij hoofdweg 7.

8-

Ossenschuur?

Dit gebouw stond aan het Westerveen (Hitlerring in de volksmond)

Na de verbouwing kwam hier jachttopziener Philips te wonen, deze kwam uit Wageningen.

Hij was aangesteld door de beheerders van het toen rijk, van wild voorziene jachtterrein rond Peest.

Stroppers hadden bij hem weinig of geen kans.

Nadat de familie Philips vertrokken waren, werd de woning als een soort wisselwoning bewoont door verschillende gezinnen.

De woning is eind vorige eeuw afgebroken

4-

Waterpompstation. Nu Zuidveldigerweg 4

Dit gebouw is door Geert Vos omgebouwd tot een woonhuis. Hier hebben Geert en Vrouw Bets, gezamenlijk met hun vier kinderen. Jan, Nieske, Dicky en Jannie vele jaren gewoond.

Later zijn ze vertrokken naar Norg, waar ze aan de Asserstraat een winkel zijn begonnen.

De woning was later in gebruik als tweede woning van dokter Sluiter uit Groningen.

5-

Landbouwloods : Nu Zuidveldigerweg 5,7,9 Door de gemeente omgebouwd tot een drie eengezinswoningen.

Hierin hebben vele gezinnen gewoond. Vanuit Peest o.a. Klaas Venekamp en Froukje, Jan Emmnes en Geertje, Tinus Vos en Hillie. De gemeente gebruikte de huizen soms voor voor woningzoekende die tijdelijk een woning moesten hebben. De laatste jaren zijn er weinig bewoners wisselingen meer.

De afgebroken woning (ossenshuur) aan Het Westerveen